

Asco toont zijn veren met trots

Door: Sarah Spaans

Latino's zijn geen kunstenaars, maar gangsters. Latino's horen thuis in bendes, niet in musea. Het zijn dit soort misselijkmakende stereotypes omtrent etnische minderheden waar Asco (Spaans voor 'walging'), zich tegen probeerde te verzetten. Dit vierkoppige Mexicaans-Amerikaans kunstenaarscollectief voerde in de jaren 1972-1987 een aantal carnavaleske en bevreemdende performances uit in de straten van Los Angeles. Ann Demeester selecteerde Asco (8 februari t/m 13 april 2014) als een van de laatste exposities voor haar vertrek naar het Frans Hals Museum. Terecht: Asco is fascinerend, gedurfd en actueel. Het is een schreeuw om aandacht die ook vandaag nog hoorbaar is.

Aan de hand van foto's, performance-filmpjes en enkele kostuums, schetst de expositie een goed beeld van de geëngageerde kunstbende, bestaand uit Harry Gamboa Jr. (1951), Gronk (1957), Willie Herrón (1951) en Patssi Valdez (1951). Jong, naïef en provocerend, waren de Asco-leden met hun extravagante performances als wolven in schaapskleren. Gewapend met glitter, glamour en dikke lagen make-up, trok Asco ten strijde tegen sociale ongelijkheid in de samenleving. Achter een façade van geel geverfde wenkbrauwen en kitscherige creaties, ging een grote woede en frustratie schuil. Woede omdat Latino's in de media als kansloos werden neergezet. Frustratie omdat die stereotypes heel erg hardnekkig bleken.

Muur van vooroordelen

Asshole mural (1975) verbeeldt dit op onovertroffen wijze door de kunstenaars in onberispelijke kleding naast de opening van een riool af te beelden. Hoe piekfijn je er ook uitzag, als Latino had je toch een achtergestelde positie door de negatieve beeldvorming. In een andere performance, *Instant Mural* (1974), is Patssi Valdez met tape aan een muur vastgeplakt. Uiteindelijk weet Patssi zich in een symbolische handeling van het juk te bevrijden en los te breken uit de starre muur van vooroordelen. Asco probeerde zo de status quo van de Latino's te doorbreken. *She breaks free!*

Bewegende muurschilderingen

Asco was tevens nauw betrokken bij de *Chicano's*, een beweging die zich verzette tegen de Vietnamoorlog. Tijdens de oorlog sneuvelden er zeer veel Latino's, die geronseld werden in kansarme wijken. De performance *Walking mural* (1972) laat zien hoe Asco de oorlog ervoer. In een drukke winkelstraat van Los Angeles maakten de kunstenaars - excentriek gekleed als kerstboom, beschermheilige van Mexico en een uit een muurschildering ontsnapte figuur - hun optocht door de menigte. Ze refereerden hiermee aan de lijdensweg van Christus en aan de martelgang die de Latino's op dat moment ondergingen. Asco. Walgelijk. De carnavaleske kostuums waren tevens een middel om een bepaalde identiteit toe te eigenen. *Wij bepalen zelf hoe we voor de dag komen.*

Pas in 2011 vond de eerste overzichtstentoonstelling van Asco plaats in Los Angeles, de grootste Latino stad. Volgens Patssi, de enige vrouw van de groep, zijn vooroordelen over minderheden aan de orde van de dag. Asco is inderdaad relevant, hetgeen deze expositie in de Appel zo belangrijk en goed maakt. Sluit je ogen niet voor het onrecht om je heen, maar wees kritisch... klim uit de toren van kortzichtigheid en angst en toon je veren met trots. Dát is Asco.